

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/82462,Danysz-Jan-Kazimierz.html>
2022-10-03, 17:28

Danysz Jan Kazimierz

DANYSZ Jan Kazimierz (11 III 1876, Paryż – XI 1914, okolice Roubaix, Francja), fizyk, syn Jana i Bronisławy z Gałęzowskich, ojciec Mariana.

Ukończył szkołę średnią w Paryżu, potem kształcił się w École Municipale de Physique et Chimie Industrielle pod kierunkiem P. Curie, którego asystentem został po uzyskaniu w 1905 dyplomu inżyniera. Następnie ukończył wydział fizyczno-matematyczny Sorbony i został asystentem M. Skłodowskiej-Curie. Zajął się badaniem energii promieni beta wysyłanych przez pierwiastki rodziny radu.

W 1911 D. wynalazł pierwszy spektrometr beta umożliwiający dokładne pomiary energii elektronów (*Sur les rayons beta de la famille du radium*, „Comptes Rendus de l'Académie des Sciences”, Paris 1911, vol. 153). Uzyskane przez niego wyniki obaliły błędny pogląd, że promienie beta są monoenergetyczne. W lecie 1913 został przez M. Skłodowską-Curie przysłany do Warszawy, aby przy udziale L. Wertensteina kierować, w jej zastępstwie, Pracownią Radiologiczną im. M. Kernbauma TNW. Po zaopatrzeniu laboratorium w przyrządy w 1914 podjął wraz z Wertensteinem próbę bombardowania atomów cząstkami alfa oraz wyznaczania ładunku promieni beta. W VI 1914 przedstawili oni wyniki badań dotyczących możliwości oddziaływania za pomocą promieni na szybkość przemian promieniotwórczych („Sprawozdania TNW” 1914, nr 7).

Po wybuchu I wojny światowej, D., jako obywatel francuski, został zmobilizowany, wrócił w VIII 1914 do Francji i poległ na froncie. Wertenstein wydał w VI 1916 sprawozdanie z jego badań (*Ś.p. Jana Danysza praca ostatnia: ładunek promieni beta RaB i RaC*, „Sprawozdania TNW”, nr 9).

W literaturze francuskojęzycznej figuruje zwykle jako Jean

Danysz, ale podkreślane jest jego polskie pochodzenie.

J. Hurwic: *Pracownia Radiologiczna im. Mirosława Kernbauma przy Towarzystwie Naukowym Warszawskim. W 40. rocznicę śmierci Ludwika Wertensteina*, „Postępy Fizyki” 1986, t. 17, z. 2; I. Stroński: *Jan Kazimierz Danysz*, „Postępy Fizyki” 1954, t. 5, z. 4.

Andrzej Kajetan Wróblewski

[Poprzedni](#)
[Następny](#)